PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 90 (189) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, poniedziałek 20 sierpnia 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 16.VIII. w art. wst. p. n. „Niebezpieczny kurs", występują przeciwko polityce Polski, która — zdaniem dziennika — wcale nie zamierza pociągać do odpowiedzialności winnych zamachu na Lizarewa. Dziennik sowiecki wyraża niezadowolenie z tego, że w procesie o zamach na Lizarewa został oskarżony tylko Wojciechowski.

„Opinja publiczna Sowietów — pisze dziennik — nigdy nie zgodziła się na pogląd, że przestępstwo Kowerdy było jego indywidualnym czynem. Tembardziej opinja sowiecka nie może tego uznać w stosunku do Wojciechowskiego, który stał na czele jednej z organizacyj białogwardyjskich w Polsce i odgrywał wielką rolę wśród emigracji. Postępowania władz polskich w związku z zamachem Wojciechowskiego opinja sowiecka nie może ocenić inaczej, niż jako brak chęci rządu polskiego do definitywnego zbadania wszystkich okoliczności przestępstwa i ukarania wszystkich, którzy w niem są zamieszani".

Następnie dziennik wyraża niezadowolenie z powodu niezamknięcia przez rząd polski wszystkich organizacji białogwardyjskich w Polsce. Przychylny stosunek Polski do organizacji białogwardyjskich — zdaniem dziennika—należy przypisać wzmożeniu się w Polsce wpływów kół agresywnych i wrogich względem ZSRR.

„Prasa sowiecka już niejednokrotnie podkreślała, że jedną z przyczyn, które pobudziły rząd polski do wystosowania protestu przeciwko ZSRR. w związku z przemówieniem Bucharina, była chęć rządu polskiego zdjęcia z siebie odpowiedzialności za niezastosowanie skutecznych środków w kierunku zlikwidowania przestępczej działalności emigracji. Przy akompanjamencie kampanji, podjętej przeciwko Sowietom w prasie polskiej w związku z protestem Patka, — białogwardyjscy teroryści są usprawiedliwieni i zostali uniewinnieni. Polska prasa, usiłując utożsamić rząd Sowietów z Kominternem, tem samem wytwarza atmosferę, sprzyjającą nowym wystąpieniom emigracji. Przecież Kowerda powiedział na sądzie, że strzelał do Wojkowa, jako do agenta Kominternu".

Charakter śledztwa w sprawie Wojciechowskiego jest — zdaniem dziennika — jednym z wyraźnych przejawów tego kursu polityki polskiej, którego kontynuowanie nie pozwoli osiągnąć uregulowania sąsiedzkich stosunków z Polską. „Polski rząd — kończy dziennik — powinien zmienić kierunek swej polityki, jeśli nie chce być odpowiedzialny za ciężkie jej następstwa".

STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

Borba za Rossiju (sierpień) ogłasza projekt programu ugrupowania politycznego, które wydaje wymieniony tygodnik i do którego należą pp. Burcew, Kartaszew, Mielgunow, Połner, Rys, Fiodorow i inni. Program stwierdza niemożliwość powrotu Rosji do przeszłości przedrewolucyjnej oraz odrzuca ewentualność ewolucji ustroju komunistycznego w Rosji. Wyzwolenie Rosji wymaga zjednoczenia narodu na zasadzie bezwzględnego odrzucenia dążeń do kompromisu z bolszewizmem, rewolucyjnej walki przeciwko ustrojowi sowieckiemu, uznania dokonanych przez rewolucję w życiu rosyjskiem organicznych zmian, uznania istniejącej w Rosji sytuacji agrarnej, ustalenia prawa własności prywatnej włościaństwa na posiadaną ziemię, obrony praw klasy robotniczej, równości wszystkich obywateli w obliczu prawa, wolności wyznania, nietykalności osobistej obywateli Rosji, wolności prasy, słowa, związków zebrań, skasowania tajnych sądów i GPU, uznania inicjatywy prywatnej w życiu gospodarczem, ustalenia kontroli państwowej nad życiem gospodarczem, wskrzeszenia samorządów, uznania praw mniejszości do autonomji narodowej i kulturalnej.

Słowo, 15.VIII. ogłasza art. Biełocwietowa, zawierający komentarze do powyższego programu. Zdaniem autora artykułu ugrupowanie „Borba za Rossiju" wprowadziło zbytecznie do swego programu hasło „nieskrępowanego porozumienia się centrum Rosji z innemi częściami składowemi państwa". Biełocwietow proponuje zastąpienie tego hasła, które, jego zdaniem, tchnie „kiereńszczyzną" przez hasło „narodowej demokratycznej Rosji z uwzględnieniem autono-

mji kulturalnej mniejszości, lecz bez autonomji państwowej tychże mniejszości, ze wspólną konstytucją i uznaniem państwowych praw języka rosyjskiego". Sprzeciwia się również Biełocwietow projektowi zwolnienia włościaństwa rosyjskiego od wszelkiej opłaty za przekazaną mu przez rewolucję ziemię.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Izwiestja 14.VIII. ogłasza wywiad z komisarzem ludowym handlu USRR. Czernowem. Czernow oświadczył, że zły stan pogody na Ukrainie Sowieckiej stwarza liczne trudności w urzeczywistnianiu planu skupu zboża przez sowieckie instytucje aprowizacyjne. Akcja tych instytucyj nie jest prowadzona w należytem tempie. Zdarzają się liczne wypadki zatargów pomiędzy poszczególnemi instytucjami. Sytuacja aprowizacyjna na Ukrainie wymaga natychmiastowego zaprzestania tych zatargów i wytężenia wszystkich wysiłków dla osiągnięcia lepszych, niż dotychczas wyników skupu.

Izwiestja 15.VIII.. podaje, że prezydjum C. K. W. sowietów USRR. zwróciło się na wniosek Czernowa do wszystkich okręgowych komitetów wykonawczych z poleceniem usunięcia wszystkich przeszkód, które tamują rozwój skupu zboża na Ukrainie. Dla omówienia sytuacji aprowizacyjnej zwołane będzie posiedzenie rozszerzonego prezydjum C. K. W.

Prawda 14.VIII. omawia w art. wstępnym sytuację aprowizacyjną. stwierdzając, iż zagadnienie to przywiązuje do siebie powszechną uwagę. Wynik skupu zboża zaciąży na całej sytuacji w ZSRR. oraz na polityce partji komunistycznej. Obecna sytuacja posiada pewne korzystne strony. Należy do nich ukazanie się zboża w handlu prywatnym. Nie należy tamować rozwoju tego objawu, prowadząc jednocześnie walkę przeciwko „kułakom", lecz bez zastosowania metod komunizmu wojennego. Stosowanie tych metod powtarza się w niektórych miejscowościach ZSRR, przeciwko czemu pismo jak najkategoryczniej występuje. Skup zboża przez sowieckie instytucje aprowizacyjne nie daje narazie potrzebnych wyników, szczególniej na Ukrainie sowieckiej. Wobec tego, że najlepsze zbiory wydały w tym roku oddalone okręgi wschodnie, należy przenieść do tych okręgów główne wysiłki organizacji aprowizacyjnych. Wobec powagi sytuacji nie wolno tracić w tej akcji ani jednego dnia.

SPRAWY NARODOWOŚCIOWE.

Prawda 15.VIII. donosi o wznowieniu osadnictwa żydowskiego na Krymie. Prezydjum C. K. W. sowietów RSFSR. postanowiło osiedlić na Krymie 15 tysięcy rodzin żydowskich, przeznaczając na ten cel 109 tysięcy hektarów. Rząd autonomicznej republiki krymskiej będzie musiał w ciągu trzech miesięcy przekazać tereny kolonizacyjne reprezentantom żydowskich organizacyj społecznych.

Słowo 10.VIII ogłasza komunikat gruzińskiego biura prasowego w Paryżu w sprawie teroru sowieckiego w Gruzji. Komunikat donosi, iż więzienia gruzińskie przepełnione są przez licznych więźniów. W ciągu lipca zesłano na Syberję 895 działaczów gruzińskich. Więźniowie torturowani są pod względem moralnym i fizycznym. Odbywają się liczne egzekucje.

SPRAWY KOŚCIELNE.

Nowoje Wremia 14.VIII. ogłasza orędzie arcybiskupa Serafima, reprezentanta synodu biskupów rosyjskich na emigracji w Paryżu, w sprawie stosunku do metropolity Eulogjusza i do podwładnego mu duchowieństwa. Orędzie to stwierdza, iż synod wraz z podwładnym mu duchowieństwem i większością wiernych na emigracji odmówił ze względów politycznych posłuszeństwa metropolicie Sergjuszowi w Moskwie. Ze względów zaś cerkiewnych synod ten ogłosił obecnie, iż metropolita Eulogjusz, arcybiskup Włodzimierz, biskup Sergjusz i inni duchowni, którzy nie uznają władzy synodu, pozbawieni są prawa wykonywania swych czynności cerkiewnych.

Zaria Wostoka 30.VII podaje wiadomość o aresztowaniu administratora apostolskiego kościoła katolickiego w Gruzji ks. biskupa Emanuela Wardidzego w chwili dokonanej przez niego próby tajnego przekroczenia granicy sowiecko-tureckiej.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Prawda 12.VIII. donosi o wyznaczeniu terminu obchodu 10-lecia istnienia Białorusi sowieckiej na 30-go grudnia r. b.

Izwiestja 14.VIII. podaje, że otwarcie sesji C. K. W. sowietów BSRR. w Mińsku wyznaczono na 10-go września. Porządek dzienny obejmuje: zatwierdzenie budżetu państwowego BSRR. na 1928/29 rok, kwestje oświatowe i gospodarcze.

Izwiestja 14.VIII. ogłasza życiorys nowego zastępcy prezesa rady komisarzy ludowych ZSRR. Bazylego Szmidta. Szmidt urodził się jako nieślubne dziecko służącej w Petersburgu w 1896 r., ukończył 4-klasową szkołę powszechną, pracował jako ślusarz, na kolejach. Od 1905 roku należy do partji bolszewików. Od 1907 do 1911 roku był na emigracji w Niemczech, gdzie pracował jako robotnik. W 1911 roku wrócił do Rosji i brał do 1915 roku udział w akcji bolszewickiej. Za udział w tej akcji policja carska aresztowała go w 1915 roku. Rewolucja 1917 roku uwolniła Schmidta z więzienia. W państwie sowieckim Schmidt był od 1918 roku komisarzem ludowym pracy.

ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

Poslednija Nowosti 10.VIII. Bieżąca chwila w Rosji (sprawozdanie z zebrania dyskusyjnego rosyjskiego zjednoczenia republikańsko-demokratycznego w Paryżu).

Rul 15.VIII. Odrodzenie szlacheckiej Polski.

Zakł. Gr. Prac. Dr., S. z o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40.

Drukowane na prawach rękopisu.